VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI OBRONY NARODOWEJ
(NR 17)
z dnia 27 czerwca 2012 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Obrony Narodowej (nr 17)

27 czerwca 2012 r.

Komisja Obrony Narodowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Stefana Niesiołowskiego (PO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

- rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 r. (druk nr 447) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 484) w zakresie:

1. części budżetowej 29 – Obrona narodowa:
   a) dochody i wydatki,
   b) dotacje podmiotowe i celowe,
   c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

2. części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 45;

3. części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 752 – Obrona narodowa;

4. państwowego funduszu celowego – Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych;

5. państwowych osób prawnych:
   a) Agencja Mienia Wojskowego,
   b) Wojskowa Agencja Mieszkaniowa;

6. instytucji gospodarki budżetowej – Zakład Inwestycji Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego.

- zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2011 r. (druk nr 485) – w zakresie działania Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli: **Czesław Mroczek** sekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej wraz ze współpracownikami, **Krzysztof Michalski** prezes zarządu Agencji Mienia Wojskowego wraz ze współpracownikami, **Tomasz Szymaniak** wiceprezes zarządu Wojskowej Agencji Mieszkaniowej wraz ze współpracownikami, **Marek Zająkała** dyrektor Departamentu Obrony Narodowej Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Monika Rokita-Górniewicz** naczelnik wydziału Ministerstwa Finansów, płk **Marian Babuśka** przewodniczący Konwentu Dziekanów Korpusu Oficerów Zawodowych Wojska Polskiego oraz **Zenon Jagiełło** przewodniczący Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Wojska.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Zdzisław Janulewicz, Michał Madaj, Jacek Zientarski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Otwieram posiedzenie Komisji. Bardzo serdecznie witam pana ministra Czesława Mroczka. Witamy pana generała Mieczysława Gocuła pierwszego zastępcę szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, pana generała Grzegorza Sodolskiego dyrektora Departamentu Budżetowego Ministerstwa Obrony Narodowej, pana Krzysztofa Michalskiego prezesa zarządu Agencji Mienia Wojskowego, pana Michała Świtalskiego prezesa zarządu Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, pana Marka Zająkałę dyrektora Departamentu Obrony Narodowej Najwyższej Izby Kontroli, pana Zenona Jagiełłę przewodniczącego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Wojska. Witamy pana przewodniczącego.

Porządek obrad został rozdany. Rozumiem, że nie ma uwag do porządku obrad. Jeżeli nie ma uwag, to traktuję porządek jako przyjęty.

Proszę państwa, jak zawsze proszę o pewną zwięzłość wypowiedzi, gdyż będziemy głosowali opinię. Chciałbym, żeby było kworum. Zdarza się nam, że pod koniec posiedzenia nie ma kworum. Dlatego apeluję do wszystkich, w tym także do siebie, o zwięzłość wypowiedzi. Poza tym dzisiaj jest mecz, co dla niektórych może mieć pewne znaczenie. Dlatego prosiłbym też o wzięcie tego pod uwagę.

Pragnę państwa poinformować, że sprawozdanie z wykonania budżetu przez Ministerstwo Obrony Narodowej było przedmiotem wczorajszych prac podkomisji stałej do spraw budżetu, infrastruktury i zaopatrzenia wojska. Efektem tych prac jest projekt opinii dla Komisji Finansów Publicznych w tym zakresie.

Proszę pana ministra Czesława Mroczka o przedstawienie informacji na temat wykonania budżetu. Następnie pan przewodniczący Łuczak przedstawi projekt opinii. Później pan dyrektor Zająkała odniesie się do analizy Najwyższej Izby Kontroli w sprawie wykonania budżetu. Proszę bardzo. Jako pierwszy głos zabierze pan minister Mroczek.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Czesław Mroczek:

Dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo, w ramach wystąpienia wprowadzającego chciałbym bardzo ogólnie wskazać kilka problemów w realizacji budżetu w 2011 r. W uzupełnieniu mojej informacji poproszę o to, żeby nasze stanowisko przedstawił pan generał Sodolski, dyrektor Departamentu Budżetowego. Oczywiście, później będziemy do państwa dyspozycji. W ramach dyskusji będziemy się starali odpowiedzieć na wszystkie pytania i wyjaśniać wszelkie wątpliwości.

Proszę państwa, jeżeli chodzi o dochody budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej w 2011 r., to zostały one wykonane na poziomie 131.700 tys. zł, tj. były o 32.000 tys. zł większe. Mamy zatem nadwykonanie wynikające z refundacji wydatków przez sekretariat Organizacji Narodów Zjednoczonych za mienie pozostawione w Polskim Kontyngencie Wojskowym w Czadzie. Tego rodzaju wpływy nie są możliwe do zaplanowania. Stąd też wzięło się tak znaczne przekroczenie planu dochodów, ale akurat w przypadku planu dochodów nie jest to zła rzecz. Jest wprost przeciwnie.

Jeżeli chodzi o wydatki, bo to jest istota realizacji budżetu, to chcę powiedzieć, że w przypadku Ministerstwa Obrony Narodowej nie mieliśmy żadnych zewnętrznych problemów z realizacją wydatków. Natomiast od razu chcę przejść do problemów, które mieliśmy, czyli do naszych wewnętrznych problemów resortowych. Sprowadzały się one do dwóch kwestii. Była to kwestia ponadplanowych zwolnień. Na pewno pamiętają państwo, że w 2011 r. zgłaszane były w tym zakresie interpelacje. Z wojska odeszło ponad 7 tys. żołnierzy. Z tym wiązały się ponadplanowe wydatki. Były one związane z odprawami i świadczeniami mieszkaniowymi. Wiązało się z tym wiele kwestii finansowych, oprócz wszystkich kłopotów i spraw, które wynikają tylko z odejścia.

Kolejnym poważniejszym problemem było niepełne wykonanie wydatków majątkowych. Ja państwo wiedzą, zgodnie z ustawą o modernizacji sił zbrojnych, wydatki majątkowe powinny stanowić ponad 20% wszystkich wydatków. Tak planujemy te wydatki i tak je wykonujemy. Ten próg, czy ten wymóg został spełniony, chociaż nie w pełni wykonaliśmy plan wydatków. Plan opiewał na kwotę 6.600.000 tys. zł i został zrealizowany na poziomie 5.900.000 tys. zł. Głównymi powodami niewykonania planu wydatków była rezygnacja z kilku ważnych zadań, związanych w dużej mierze z Marynarką

Wojenną. Postanowiliśmy odstąpić od realizacji kilku zapisanych w programach modernizacji projektów, m.in. nie finansowaliśmy, czy odstąpiliśmy od realizacji zadania związanego z korwetą „Gawron", a także od modernizacji fregat. Te zadania były zapisane w programie modernizacji. To był główny powód niewykonania tego planu.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, o czym na pewno będzie mówił pan prezes, wskazywane są także inne powody, a w szczególności wpisywanie do planów nie w pełni przygotowanych zadań. W części przyjmujemy te uwagi. Po analizie, której dokonywaliśmy w ostatnich miesiącach, mamy świadomość, że cała struktura, a w szczególności procedury związane z pozyskiwaniem sprzętu i uzbrojenia, z zakupami, wymagają usprawnienia. Wydaje się, że mamy już określone postulaty. Mamy materiał do wdrożenia zmian. Jesteśmy już w trakcie wdrażania tych zmian. Są to kwestie systemowe. System pozyskiwania sprzętu i uzbrojenia oraz realizacji tak dużych wydatków w budżecie polskiego Ministerstwa Obrony Narodowej był budowany na przestrzeni wielu lat. Dokonamy istotnej korekty tego systemu oraz tych procedur. Celem tej korekty ma być usprawnienie procesu pozyskiwania sprzętu i uzbrojenia. Po części przyjmuję te uwagi systemowe.

W tym zakresie chcę również odnieść się do kwestii przedpłat, podnoszonej już w kolejnym wystąpieniu, w kolejnej ocenie Najwyższej Izby Kontroli. Kwestia przedpłat jest unormowana w przepisach ustawy – Prawo zamówień publicznych. Jak państwo wiedzą, duża część zadań związanych z pozyskiwaniem sprzętu oraz procedur Ministerstwa Obrony Narodowej nie odbywa się w trybie ustawy – Prawo zamówień publicznych, zatem jej regulacje nie dotyczą tych przedpłat. Będziemy się starali w przepisach prawa, być może w tej ustawie, a może w innej, uregulować kwestie przedpłat we wszystkich przypadkach zakupów sprzętu i uzbrojenia, czy procedur ich pozyskiwania, a najszerzej mówiąc wydatków majątkowych w Ministerstwie Obrony Narodowej.

Do tego czasu, na mocy decyzji Ministra Obrony Narodowej, wprowadzimy regulacje w zakresie zasad udzielania przedpłat, aby uwzględnić, czy przyjąć do stosowania większość uwag Najwyższej Izby Kontroli. Podstawą tych uregulowań będą regulacje zawarte w ustawie – Prawo zamówień publicznych. Będziemy chcieli uwzględnić te postulaty Najwyższej Izby Kontroli, żeby przedpłaty pełniły ważną rolę, przyspieszały pozyskiwanie sprzętu i uzbrojenia, ale były racjonalne i spełniały te wszystkie wymogi, którymi musi się kierować dysponent budżetu państwa.

Panie przewodniczący, proszę państwa, to były główne problemy w realizacji budżetu. Poza tym realizowaliśmy wszystkie zadania Ministerstwa Obrony Narodowej związane z wypłatami uposażeń dla żołnierzy i wynagrodzeń dla pracowników wojska. Pragnę przypomnieć, że mamy 100 tys. żołnierzy i 45 tys. pracowników wojska, cały system zakwaterowania i misje poza granicami kraju. W tym zakresie prosiłbym pana generała Sodolskiego o uzupełnienie mojej wypowiedzi. To wystąpienie chcielibyśmy na tym zakończyć, panie przewodniczący. Jeśli można, to teraz wypowie się pan generał Sodolski.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Bardzo dziękuję panu ministrowi. Pan generał Grzegorz Sodolski. Proszę bardzo.

Dyrektor Departamentu Budżetowego MON gen. Grzegorz Sodolski:

Dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo, w telegraficznym skrócie, jako uzupełnienie tego, co powiedział pan minister Mroczek, dodam może pewne dane do poszczególnych punktów. Jeśli chodzi o dochody budżetowe, to wczoraj mieliśmy szczegółowe pytania od pani poseł Kłosin. W związku z tym chciałbym również wyjaśnić, że przekroczenie o 32.000 tys. zł, to jedno z najniższych niedoszacowań na przestrzeni ostatnich trzech lat. W 2009 r. mieliśmy dochody niedoszacowane na poziomie 51%, w 2010 r. na poziomie 68%, a w 2011 r. mamy niedoszacowanie na poziomie 32%. Szacowanie dochodów jest niezmiernie trudne, jeśli mamy do czynienia z dochodami niepodatkowymi, a takie one są. Trudność polega na tym, że jakość tego planowania jest – niestety – utrudniona.

Z jakich tytułów przekroczyliśmy plan dochodów o 32%? Z jakich tytułów daliśmy Ministrowi Finansów więcej niż dochodów niż pierwotnie planowano? Przede wszystkim, jak informowaliśmy wczoraj, było to rozliczenie z sekretariatem Organizacji Na-

rodów Zjednoczonych. Otrzymaliśmy dwie duże wpłaty, które stanowiły rozliczenie naszych poprzednich kontyngentów w Czadzie i w Syrii. Łącznie, jako refundację kosztów naszego udziału w misji w Czadzie, otrzymaliśmy nieoczekiwaną wpłatę w wysokości ponad 10.000 tys. zł. W przypadku misji UNDOF była to kwota 13.252 tys. zł. Natomiast 5000 tys. zł uzyskaliśmy z tytułu rozliczenia rachunku dochodów własnych. Taki rachunek funkcjonował pod jurysdykcją poprzedniej ustawy o finansach publicznych. W 2011 r. nastąpiło pełne rozliczenie tego rachunku, a pozostałości z tego tytułu w wysokości 5000 tys. zł zostały również odprowadzone. Z tych trzech tytułów uzyskaliśmy praktycznie ponad 28.000 tys. zł, z 32.000 tys. zł, które zostały wykonane. Pozostałe wpływy to drobne kwoty wynikające z nakładanych kar za nieterminową realizację dostaw.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, budżet Ministerstwa Obrony Narodowej został w trakcie roku zwiększony z rezerw celowych budżetu państwa o 237.000 tys. zł. Cały budżet zamknął się kwotą 27.343.000 tys. zł. Natomiast wykonanie, jak wskazał pan minister, było niższe o 892.000 tys. zł. Rezerwy dotyczyły przede wszystkim 3 tytułów. Jeden z nich obejmował środki na wypłatę odpraw mieszkaniowych dla uprawnionych żołnierzy. Na ten temat trzeba powiedzieć parę zdań więcej, gdyż jednym z problemów, o których mówił pan minister, były ponadplanowe zwolnienia żołnierzy. Na planowaną liczbę 3000, w ubiegłym roku odeszło 7380 żołnierzy. Oczywiście, to wywołało pewne turbulencje w planie finansowym, bo musiało je wywołać. Musieliśmy dodatkowo szukać zabezpieczenia na odprawy mieszkaniowe oraz odprawy związane ze zwolnieniem. Dodatkowe koszty powstały również w systemie emerytalnym, gdyż niektórzy z odchodzących trafili do tego systemu.

Trzeba szczerze i uczciwie powiedzieć, że dzięki uprzejmości ministra finansów i jego reakcji oraz Komisji Finansów Publicznych utworzone zostały dwie rezerwy na wypłaty zobowiązań Skarbu Państwa wobec odchodzących. Te wszystkie zobowiązania zostały wypłacone. Na koniec roku nie było żadnych zobowiązań wobec tych, którzy odchodzili. Otrzymaliśmy również dwie inne rezerwy – rezerwę na uregulowanie odszkodowań z tytułu zadośćuczynień i ugód pojednawczych z rodzinami osób, które zginęły w katastrofie smoleńskiej oraz rezerwę na wykonanie 32 projektów w Afganistanie – na kwotę 22.900 tys. zł. Wszystkie rezerwy zostały wykonane w pełnej wysokości.

Cóż jeszcze można dodać? O wydatkach majątkowych pan minister już powiedział. Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych został wykonany w połowie. Jeżeli mówimy o wydatkach, to na planowane 170.000 tys. zł, jako pozostałość tego Funduszu z roku ubiegłego oraz przychody 2011 r., wykonaliśmy 64.600 tys. zł. Najwyższa Izba Kontroli wskazała tu pewne zastrzeżenia, które bierzemy pod rozwagę. Będziemy się starali je wyeliminować.

Misje zagraniczne. W ubiegłym roku siły zbrojne uczestniczyły w 5,5 misjach zagranicznych. Zaraz powiem o tej połówce. Przede wszystkim była to nasza najważniejsza misja w Islamskiej Republice Afganistanu. Uczestniczyliśmy również w misji treningowej NATO w Iraku. Mieliśmy Polski Kontyngent Wojskowy w Kosowie oraz Polski Kontyngent Wojskowy w Bośni i Hercegowinie oraz misję obserwacyjną w Gruzji. Okręt Marynarki Wojennej „Ksawery Czernicki" uczestniczył również w operacji przeciwminowej NATO „Active Endeavour" na Morzu Śródziemnym od marca do czerwca 2011 r. Wszystkie wydatki, wszystkie zobowiązania i wszystkie potrzeby kontyngentów wojskowych zostały wykonane w pełnym zakresie.

Budżet Ministerstwa Obrony Narodowej w dniu 31 grudnia 2011 r. nie miał żadnych zobowiązań wymagalnych i został wykonany w takiej wysokości, jaką przewidywał plan po zmianach, który został ustanowiony przez dysponenta głównego i zaimplementowany. Blokowaliśmy część wydatków, o których mówił pan minister, na kwotę 817.000 tys. zł. Natomiast 75.000 tys. zł wygasło wraz z upływem roku budżetowego, z dniem 31 grudnia 2011 r. Niewykonanie budżetu w wysokości 892.000 tys. zł dotyczyło dwóch tytułów – blokady nadmiernych wydatków w trybie art. 177 ustawy o finansach publicznych oraz 75.000 tys. zł, jako pozostałości planu z różnych tytułów u prawie 200 dysponentów w siłach zbrojnych w resorcie obrony narodowej. Tyle mogę powiedzieć w telegraficznym skrócie.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że Najwyższa Izba Kontroli oceniła wykonanie budżetu pozytywnie z zastrzeżeniami. Wszystkie zastrzeżenia przyjęliśmy. Pan minister obrony narodowej przyjął zastrzeżenia do wykonania. Udzielił również odpowiedzi wskazując, w jaki sposób te zastrzeżenia będą implementowane. Dziękuję bardzo panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję bardzo panu generałowi. Pan przewodniczący Mieczysław Łuczak. Proszę bardzo.

Poseł Mieczysław Łuczak (PSL):

Panie przewodniczący, panie i panowie oficerowie, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, wszyscy członkowie Komisji otrzymali projekt opinii Komisji Obrony Narodowej dla Komisji Finansów Publicznych w sprawie wykonania budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej w 2011 r. uchwalonej na posiedzeniu w dniu 27 czerwca 2012 r. Mam propozycję, żeby nie czytać tej opinii, gdyż są to cztery strony maszynopisu, a każdy z członków Komisji otrzymał to stanowisko. W związku z tym pytam, czy mam tę opinię czytać, czy będziemy tylko dyskutowali o jej poszczególnych punktach? Rozumiem, że tylko dyskutujemy. Bardzo dziękuję.

W związku z tym, żeby sprawiedliwości stało się zadość, odczytam tylko pierwsze zdanie. Potem ustosunkujemy się do pkt 1 i po kolei do pozostałych punktów. „Komisja Obrony Narodowej pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia wykonanie budżetu resortu obrony narodowej za 2011 r. w części 29 – Obrona narodowa.”. Do tego chyba nikt nie ma wątpliwości. Chyba nie ma zastrzeżeń do tego zdania. Czy są zastrzeżenia do pkt 1? Jeżeli chcą państwo dyskutować, to bardzo proszę. Panie przewodniczący, oddaję głos.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Chwileczkę. Jeszcze ostatnia wypowiedź pana dyrektora Marka Zająckały. Później otworzę dyskusję. Proszę bardzo. Pan dyrektor Zająkała.

Dyrektor Departamentu Obrony Narodowej Najwyższej Izby Kontroli Marek Zająkała:

Dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, jak powiedział pan generał Sodolski, Najwyższa Izba Kontroli wykonanie budżetu państwa w 2011 r. w części 29 – Obrona narodowa, a także wykonanie planu finansowego Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych oceniła pozytywnie z zastrzeżeniami. W skali ocen kontroli budżetu wykonywanej przez Najwyższą Izbę Kontroli jest to ocena średnia. Pozostałe dwie oceny, to ocena pozytywna i ocena negatywna. Na tę średnią ocenę, na sformułowanie „z zastrzeżeniami” wpłynęło osiem podstawowych powodów. Postaram się teraz krótko i szybko je omówić.

Pierwszym powodem były wysokie zaległości w dochodach budżetowych, które wyniosły 34.000 tys. zł, co stanowiło 80% należności ogółem. Chociaż nie stwierdzono zaniechań w tym zakresie, to w dalszym ciągu skuteczność ich dochodzenia była w naszym przekonaniu niewystarczająca. Po drugie, były to uchybienia w przeprowadzaniu w Ministerstwie Obrony Narodowej inwentaryzacji należności. Polegały one na tym, że na skutek zaniedbań organizacyjnych komisja inwentaryzacyjna nie dysponowała odpowiednimi dokumentami, które powinny stanowić podstawę do jej przeprowadzenia, na skutek czego inwentaryzacja nie ujawniła błędów w zapisach księgowych dotyczących należności o łącznej wartości blisko 4000 tys. zł. Po trzecie, występowały przypadki nierzetelnego ewidencjonowania należności w księgach rachunkowych Ministerstwa Obrony Narodowej.

Po czwarte, nastąpił dalszy wzrost, o blisko 1.500.000 tys. zł, nierozliczonych przedpłat. Jest to spora kwota. Przyjęte zasady ich udzielania kontrahentom, tj. brak jednoczesnego ich powiązania z uzyskaniem efektów rzeczowych w danym roku budżetowym, podważają ich celowość z punktu widzenia racjonalnej gospodarki środkami budżetowymi. Ponadto nie stanowi to gwarancji szybkiej realizacji zamówień. Pan minister Mroczek był uprzejmy podnieść tę kwestię. Zapowiedział, że w resorcie trwają prace nad uporządkowaniem tego trudnego problemu. Po piąte, w planach rzeczowych ujmowano nie w pełni przygotowane zadania, co skutkowało niepodjęciem finansowania 240 zadań

ujętych w planie modernizacji technicznej sił zbrojnych i jego zmniejszeniem w trakcie roku budżetowego o prawie 11%, z kwoty 6.800.000 tys. zł, do kwoty 6.000.000 tys. zł. W konsekwencji Minister Obrony Narodowej podjął cztery decyzje o zablokowaniu wydatków z tego planu na kwotę 680.000 tys. zł.

Po szóste, występowała przewlekłość w realizacji niektórych zadań inwestycyjnych, co skutkowało przedłużeniem przeciętnego cyklu inwestycyjnego z niecałych 6 lat, do 7,5 roku. W przypadku jednego zadania – budowy systemu oświetlenia nawigacyjnego „CALVERT” – niegospodarnie poniesiono wydatki w kwocie 12.000 tys. zł, pomimo braku możliwości zakończenia tej inwestycji ze względu na to, iż nie pozyskano odpowiednich gruntów na ten cel. Po siódme, nie w pełni osiągnięto w roku budżetowym cel określony w budżecie zadaniowym, czyli w budżecie, który będzie obowiązywał już w przyszłym roku. Nie osiągnięto pożądanego wzrostu zdolności operacyjnych sił zbrojnych, mierzonego przyrostem wskaźnika potencjału bojowego w relacji do jego poziomu z roku poprzedniego. Na koniec ubiegłego roku uzyskano ok. 50% zakładanego wzrostu potencjału bojowego. Ostatnia kwestia, którą stwierdziliśmy i która rzutowała na tę ocenę, to sprawa Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych. Stwierdzono niepełną realizację planu finansowego Funduszu. Zaplanowano 63 zadania na kwotę 173.000 tys. zł, natomiast zrealizowano 24 zadania na kwotę 55.000 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu w roku ubiegłym przez Służbę Wywiadu Wojskowego, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego i kontrolowaną przez nas 32. Bazę Lotnictwa Taktycznego oraz Komendę Portu Wojennego w Gdyni. Pozytywnie z zastrzeżeniami oceniliśmy wykonanie budżetu w 12. Terenowym Oddziale Lotniskowym, w 2. Wojskowym Oddziale Gospodarczym we Wrocławiu, w 10. Pułku Dowodzenia we Wrocławiu i w 31. Batali0onie Radiotechnicznym we Wrocławiu.

Kontrola NIK wykazała, iż mimo podjętych przez Ministra Obrony Narodowej działań, wnioski sformułowane przez Najwyższą Izbę Kontroli po poprzednich kontrolach nie zostały w pełni wykonane. Dotyczyło to działań na rzecz właściwego kwalifikowanie należności, prawnego uregulowania zasad udzielania zaliczek na poczet dostaw uzbrojenia i sprzętu oraz zapewnienia pełnego zabezpieczenia materiałowo-technicznego działalności jednostek sił zbrojnych. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała łączne sprawozdania budżetowe sporządzone przez głównego dysponenta części 29 – Obrona narodowa. Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że roczne jednostkowe sprawozdania budżetowe były sporządzane terminowo i prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Zastrzeżenia dotyczyły jedynie rocznych sprawozdań Rb-27, wykonania planu dochodów Departamentu Budżetowego Ministerstwa Obrony Narodowej i Komendy Portu Wojennego w Gdyni.

Należy przy tym podkreślić, że w trakcie kontroli dokonano istotnych korekt sprawozdań rocznych Rb-27 dysponentów podlegających Inspektoratowi Wsparcia Sił Zbrojnych, a w efekcie całego rocznego sprawozdania Inspektoratu oraz części 29. W związku z powyższym Najwyższa Izba Kontroli wystąpiła do Ministra Obrony Narodowej z wnioskiem o spowodowanie właściwych działań dyscyplinujących proces planowania, szczególnie w zakresie rzetelności rozpoznawania potrzeb oraz warunków i możliwości realizacji zadań, w celu zapewnienia realności planów zadaniowych, w szczególności zatrudnienia, centralnego planu inwestycji budowlanych i planu modernizacji technicznej oraz osiągania prawidłowego zabezpieczenia działalności jednostek sił zbrojnych w zakresie zaopatrywania w części zamienne do uzbrojenia i sprzętu, w materiały i sprzęt eksploatacyjny oraz w zakresie napraw bieżących. To tyle w największym skrócie. Dziękuję panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Bardzo dziękuję panu dyrektorowi. Jeszcze pan generał prosi o głos. Proszę bardzo.

Dyrektor departamentu MON gen. Grzegorz Sodolski:

Dziękuję panie przewodniczący. Z niezmierną uwagą wsłuchujemy się w każdy głos Najwyższej Izby Kontroli, bo pomaga nam poprawiać to, co jest dobre, żeby było jeszcze lepsze. Dlatego też wsłuchiwałem się w głos pana dyrektora. Chciałbym skomentować coś, co może źle zrozumiałem. W jednym miejscu przekaz był może nie taki, jak należy.

W punkcie trzecim wyliczenia powiedział pan, że nierzetelnie ujmowane były operacje w księgach rachunkowych Ministerstwa Obrony Narodowej, natomiast w wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o nierzetelnym kwalifikowaniu należności budżetowych.

Jest różnica pomiędzy nierzetelnością ksiąg rachunkowych, a nierzetelnym kwalifikowaniem operacji. Nierzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Oznacza to nierzetelność sprawozdań, a sprawozdania budżetowe zostały ocenione jako terminowe i prawidłowe. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję panu generałowi. Czy jeszcze pan dyrektor? Bardzo proszę.

Dyrektor departamentu NIK Marek Zająkała:

Dziękuję. Może jeszcze raz to przypomnę. Myślę, że między nami nie ma tu różnicy. Stwierdziliśmy przypadki nierzetelnego ewidencjonowania należności w księgach rachunkowych Ministerstwa Obrony Narodowej zarówno poprzez błędne ich kwalifikowanie, jak również dokonywanie z opóźnieniem opisów aktualizujących i pomijanie niektórych zdarzeń gospodarczych. Tak, że w tej sprawie jesteśmy zgodni.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję panu dyrektorowi. Ja rozumiem panie dyrektorze, że przyjmujecie tę opinię. Generalnie Najwyższa Izba Kontroli przyjmuje tę opinię.

Sekretarz stanu w MON Czesław Mroczek:

Jest zgoda.

Dyrektor departamentu NIK Marek Zająkała:

Jest zgoda.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Pan poseł Zaborowski. Proszę bardzo.

Poseł Zbyszek Zaborowski (SLD):

Dziękuję bardzo panie przewodniczący. Mam dwie uwagi generalne oraz kilka uwag do materiału, który został nam doręczony. Pierwsza wiąże się z opinią, którą zaczął referować pan wiceprzewodniczący. Jest to kwestia ponadplanowych zwolnień w armii. Tutaj liczby są faktycznie dosyć różne. Na etapie planowania przyjęto 3000, a na etapie realizacji było to 7380 żołnierzy. Zarówno w materiale, który został nam dostarczony, jak i w przygotowanym projekcie opinii Komisji jest to fakt, który został odnotowany bez żadnej oceny.

Wydaje mi się, że ta nadmierna fluktuacja kadr powinna jednak być, podobnie jak niewykonanie wydatków majątkowych, skwitowana pewnym zaniepokojeniem Komisji Obrony Narodowej. Z tym powinno też być związane pewne wyjaśnienie. Nie jest to tylko kwestia dodatkowych kosztów dla Ministerstwa Obrony Narodowej związanych z odprawami. Oznacza to także odejście doświadczonych żołnierzy. Wydaje mi się, że te przyczyny warto jeszcze raz przedstawić Wysokiej Komisji.

Druga kwestia dotyczy wydatków majątkowych. Jak wynika z materiału i z wypowiedzi pana ministra nie zostały one zrealizowane na kwotę 892.000 tys. zł. Prosiłbym o doprecyzowanie. Można pochwalić rząd, że na etapie planowania, pomimo problemów budżetowych, stara się zrealizować ustawę, czyli osiągnąć wskaźnik 1,95% produktu krajowego brutto. Natomiast na etapie realizacji ten wskaźnik jest nieco mniejszy, ze względu na niezrealizowanie wydatków majątkowych. Czy są to błędy planowania, zmiana koncepcji, czy problemy w realizacji? Wstępnie na to patrząc z materiałów wynika, że w Ministerstwie Obrony Narodowej zmieniła się koncepcja dotycząca korwety i innych kwestii. Czy tego nie można robić na odpowiednim etapie planowania, aby nie wstawiać do planu pozycji, które budzą wątpliwości? Czy w Ministerstwie Obrony Narodowej nie można myśleć w dłuższej perspektywie i racjonalizować tych wydatków?

Z drugiej strony jest tu również zawarta informacja, że resort nie występował o uznanie tych wydatków za tzw. wydatki niewygasające, czyli pogodził się z tym, że ta kwota nie zostanie wykorzystana i ostatecznie przepadnie, na skutek blokad i wygaśnięcia tych wydatków wraz z końcem roku oraz konieczności zwrotu środków do budżetu państwa. Pienię-

dzy, które są objęte ustawowym wskaźnikiem 1,95% PKB, a przecież armia nadal wymaga modernizacji w wielu swoich jednostkach. To tyle, jeżeli chodzi o uwagi generalne.

Do części opisowej także mam kilka uwag. Po prostu zaintrygował mnie tekst i niektóre sformułowania. Na str. 4 – jeżeli pan minister zechce zwrócić uwagę – w pierwszej części jest mowa o tym, że po raz pierwszy strategia z obszaru bezpieczeństwa narodowego została opracowana w powiązaniu z polityką społeczno-gospodarczą kraju. W związku z tym mam pytanie. Czy do tej pory Ministerstwo Obrony Narodowej prowadziło planowanie w oderwaniu od sytuacji społeczno-gospodarczej kraju i od sytuacji? Na czym polega rewelacyjność pomysłu dotyczącego powiązania z sytuacją społeczno-gospodarczą kraju?

Druga kwestia. Jest tu bardzo ogólnie mowa o tym, że we współpracy z USA kontynuowano działania przygotowujące powstanie w Polsce bazy obrony przeciwrakietowej. Czy pan mister może powiedzieć, co zrobiono w minionym roku budżetowym w tym zakresie? Jest to materiał wprowadzający do sprawozdania z wykonania budżetu. Chciałbym wiedzieć, na co wydano pieniądze i co w tym zakresie udało się zrealizować? W ostatnim zdaniu na tej samej stronie jest mowa o oczywiście potrzebnych działaniach promocyjnych w odniesieniu do polskiego przemysłu obronnego na rynkach państw pozaeuropejskich z rejonu Azji i Ameryki Południowej. Są tu wymienione nazwy krajów. Zaczynają panowie od Indii. Zastanawiam się, czy warto kontynuować te działania promocyjne, skoro prezes „Bumar" dąży do zerwania kontraktu indyjskiego. Panowie z Ministerstwa Obrony Narodowej mogą stawać na głowie promując wyroby polskiego przemysłu zbrojeniowego, ale pozycję w Indiach będzie bardzo trudno utrzymać. Nie mówię już o pozyskaniu nowych obszarów na rynku zbrojeniowym w tym kraju. Grozi nam zerwanie kontraktu. Prezes firmy traktuje to jako rzecz normalną, która wynika z jego rachunku, z nowego rachunku ekonomicznego, po zmianie zarządu firmy „Bumar".

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Prosiłbym o pewną zwięzłość wypowiedzi, jeśli można.

Poseł Zbyszek Zaborowski (SLD):

Staram się mówić bardzo zwięźle pamiętając o apelu pana przewodniczącego oraz o fakcie, że dzisiaj jest mecz.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Proszę tylko o zwięzłość.

Poseł Zbyszek Zaborowski (SLD):

Bardzo się staram panie przewodniczący. Kolejna sprawa dotyczy szkolenia rezerw. Plan przewidywał 20 tys. etatów w Narodowych Siłach Rezerwowych. Zrealizowano 9900 etatów. Prosiłbym o przedstawienie przyczyn tak niskiego naboru. Wynosił on niespełna 50% w stosunku do planu. Od razu poproszę o informację. Ilu do tej pory, po profesjonalizacji polskiej armii, czy po podjęciu tej decyzji, rezerwistów udało się przeszkolić w ramach Narodowych Sił Rezerwowych? Będę zobowiązany za tę informację. I to już wszystko, panie przewodniczący, co starałem się w skrócie przedstawić.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Jach. Proszę bardzo.

Poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Panie ministrze, mam dwa pytania wynikające z tego budżetu. Po pierwsze, mam prośbę o informację. Czy ministerstwo przeanalizowało przyczyny tych nadmiernych odejść w takim kontekście, że w tym roku odeszło wielu żołnierzy, którzy nie uzyskali uprawnień emerytalnych? Nie wiem, czy to dotyczy szeregowych, czy innych korpusów. Czy ministerstwo ma wiedzę o tym, co spowodowało, że w ostatnich dwóch latach liczba odejść jest większa niż wcześniej, tym bardziej, że w tej chwili w Polsce bardzo trudno jest znaleźć pracę?

Druga sprawa, panie ministrze, to kwestia planowania dochodów. Ja rozumiem, że bardzo trudno jest je zaplanować. Podał pan przykład z ubiegłego roku, kiedy nastąpił zwrot kosztów z Organizacji Narodów Zjednoczonych. Natomiast zastanawia mnie to,

jak to jest, skoro z roku na rok dochody są zdecydowanie wyższe od zaplanowanych? Jest to nawet ponad 50% w stosunku do planu. Jeżeli dochody są większe o ponad 50% niż w planie, jak było bodajże trzy lata temu, to planowanie jest trochę wirtualne. Piszemy liczby, o których z góry wiemy, że nie zostaną zrealizowane. W rozsądnym zakresie błędu różnica nie powinna być większa niż 10, czy 15%. Dlatego mam pytanie. Czy nie można zmienić metodologii, żeby te prognozy były bliższe realnych liczb, jakich możemy się spodziewać na podstawie kilkuletnich, czy wieloletnich doświadczeń? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję bardzo panu posłowi. Pan poseł Ludwik Dorn.

Poseł Ludwik Dorn (SP):

Dziękuję bardzo panie przewodniczący. Mam parę uwag. Jeżeli chodzi o przedłożoną przez resort informację o realizacji budżetu, to podstawowe zastrzeżenia budzi ton takiego nieposkromionego, nieopanowanego samochwalstwa. Np. na str. 5 mamy pean pod własnym adresem, jeśli chodzi o szkolenie wojsk, a skądinąd posiadamy wiedzę, jak to szkolenie wojsk wygląda. Danych jest tutaj mało, a główną część tego materiału zajmują wyrazy samozadowolenia. Po drugie, jeśli chodzi o szkolenie wojsk, to jest to sprzeczne z innymi danymi, które mamy zarówno w informacji resortu, jak i w informacji Najwyższej Izby Kontroli. Jeżeli czytamy, że w skontrolowanych jednostkach wojskowych występowały braki w zakresie podstawowego zaopatrzenia materiałowego i w bardzo poważnym stopniu nie były realizowane zapotrzebowania na remonty bieżące, to powstaje chociażby takie pytanie, na jakim sprzęcie żołnierze mogli się szkolić tak znakomicie, jak opisuje to resort obrony narodowej? Na zdrowy rozum, tak dobrze się szkolić nie mogli, więc mam taką uwagę na przyszłość. Nikt nie wymaga od resortu samokrytyki, ale może mniej samozadowolenia.

Następne trzy uwagi trochę współbrzmią z tym, co mówił mój przedmówca, z tym, że ja mam również postulaty dotyczące uzupełnienia opinii Komisji. Jeżeli rzeczywiście było tak, że nastąpił zwiększony odpływ kadry żołnierzy z sił zbrojnych, a w znacznej mierze byli to żołnierze, którzy jeszcze nie nabyli uprawnień emerytalnych, to coś złego musiało się dziać, gdyż odchodzili oni z własnej inicjatywy. W związku z tym proponuję wpisanie tej sprawy, jako odrębnej kwestii do pkt 7 opinii, po prostu poprzez przyjęcie oceny Najwyższej Izby Kontroli: „Komisja uznaje, że w okresie…

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Wolniej niech pan czyta.

Poseł Ludwik Dorn (SP):

Słucham?

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Niech pan czyta wolniej, bo ja to zapisuję.

Poseł Ludwik Dorn (SP):

„Komisja uznaje, że w okresie tworzenia projektów budżetów na 2010 i 2011 r. wiedza Ministerstwa Obrony Narodowej o nastrojach wśród żołnierzy odnośnie…

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Panie pośle, wolniej. Ja nie jestem w stanie…

Poseł Ludwik Dorn (SP):

Panie przewodniczący, to jest na str. 10 w pkt 2 w trzecim akapicie. Nie musi pan tego zapisywać.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Aha, jest ten akapit.

Poseł Ludwik Dorn (SP):

Tak.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Myślałem, że pan uzupełnia. Dlatego to pisałem. Przepraszam.

Poseł Ludwik Dorn (SP):

To jest w informacji Najwyższej Izby Kontroli, a ja chciałbym, żeby o ten akapit uzupełnić pkt 7 opinii.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Sekundę, uzupełnia pan pkt 7 opinii o…

Poseł Ludwik Dorn (SP):

O pkt 2 akapit trzeci na str. 10 informacji Najwyższej Izby Kontroli.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Ten akapit zaczyna się wyrazami „Z powyższego wynika". Czy tak?

Poseł Ludwik Dorn (SP):

Tak, ale bez tych wyrazów. Trzeba to jakoś językowo dostosować.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Tak, tak.

Poseł Ludwik Dorn (SP):

Chodzi o to, że Ministerstwo Obrony Narodowej nie orientowało się, co żołnierze myślą o perspektywach dalszej służby, a moim zdaniem, powinno. Trzeba stwierdzić, że to się Komisji nie podoba.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Rozumiem, dobrze.

Poseł Ludwik Dorn (SP):

Następna kwestia dotyczy blokady na kwotę blisko 800 tys. zł. Nie widzę potrzeby powrotu do tej dyskusji. Pan poseł Zaborowski jeszcze chyba nie był wówczas członkiem Komisji. Pan minister Siemoniak wyjaśniał pod koniec zeszłego roku, co zrobił i dlaczego. Natomiast nie jest to jednak kwestia krytyki ministra Siemoniaka, którego decyzję ja w pełni rozumiem i popieram, natomiast stwierdzenia w pkt 4, czy uzupełnienia go o następujące zdanie. Teraz będę mówił wolno, żeby pan przewodniczący mógł to zanotować. „Komisja uznaje, że proces planowania i podejmowania decyzji w ramach ustalania centralnego planu rzeczowego wymaga zasadniczej przebudowy.", bo rzeczywiście wymaga. Pan minister na poziomie politycznym podjął pewną decyzję personalną.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Czy może pan powtórzyć? W jakim zakresie?

Poseł Ludwik Dorn (SP):

Proces decyzyjny w zakresie planowania i realizowania centralnych planów rzeczowych wymaga zasadniczej przebudowy, bo tu mamy problem systemowy

Następna kwestia. Chyba to musiałby być odrębny punkt, gdyż nie bardzo widzę, gdzie można byłoby to dodać. Chodzi o to, że Komisja wyraża zaniepokojenie, czy negatywnie ocenia fakt, że w jednostkach wojskowych występowały braki w zakresie podstawowego zaopatrzenia materiałowego oraz niemożność realizacji zapotrzebowań na remonty bieżące oraz na części zamienne do uzbrojenia i zasadniczego sprzętu jednostek.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

W kwestii formalnej zgłasza się pan poseł Łuczak. Sekundeczkę, nie przerwałem pana wypowiedzi.

Poseł Mieczysław Łuczak (PSL):

Ja mam pytanie do pana posła Dorna. Pan poseł jest członkiem podkomisji do spraw budżetu Komisji Obrony Narodowej. Podkomisja zebrała się wczoraj. Mieliśmy wszystko tłumaczone. Była wypracowywana opinia. Bardzo przepraszam, ale opinię powinniśmy wypracować podczas posiedzenia podkomisji, a dziś, na posiedzeniu Komisji, powinniśmy rozważyć poprawki do stanowiska Komisji. Zgadzam się z tym, że nie wszyscy muszą się z tym stanowiskiem zgadzać. Jednak chyba każdego z posłów zobowiązuje do czegoś to, że zapisał się do którejś podkomisji.

Druga sprawa jest taka, że jeżeli chcemy wprowadzać takie poprawki, jak ostatnio, że widzimy jakieś rozwiązanie, to dziś oceniamy wykonanie budżetu i chyba się trochę zagalopowaliśmy. Oceniamy wykonanie budżetu za 2011 r. Nasze spostrzeżenia mogą dotyczyć 2011 r. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję bardzo. Nadal ma głos pan poseł Dorn. Jeżeli pan nie skończył, to proszę bardzo.

Poseł Ludwik Dorn (SP):

Tak. Pierwszej części wypowiedzi nie rozumiem, chyba że miała ona panie pośle następujący sens. Skoro nie było pana na posiedzeniu podkomisji, to teraz powinien pan milczeć. Tak to rozumiem. Taki jest sens tej wypowiedzi. Natomiast, w drugiej kwestii nie sądzę, żebyśmy się zagalopowali przyjmując ewentualnie tego typu poprawki. Jeżeli z przyczyn, o których wiemy, została dokonana blokada wydatków, jeżeli chodzi o modernizację sił zbrojnych, to moim zdaniem była ona słuszna. Zmieniła się koncepcja i słusznie, że się ona zmieniła. Jednak to wskazuje na jakiś zasadniczy błąd. Jeżeli resort został zaskoczony i to na bardzo dużą skalę odejściami ze służby, to planując budżet resort czegoś nie wiedział, a powinien to wiedzieć, żeby skala zaskoczenia nie była aż tak duża. Nigdy nie przewidzi się wszystkiego.

Jeżeli jest tak, że w wynikach kontroli realizacji budżetu Najwyższa Izba Kontroli odnotowuje, że w jednostkach wojskowych brak było podstawowego zaopatrzenia materiałowego, to częścią kontroli wykonania budżetu jest sprawdzenie, czy w papierach wszystko się zgadza, czy sprawozdawczość jest w porządku. Prawda? Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że sprawozdawczość jest w porządku i bardzo dobrze. Jeżeli realizujemy budżet i sprawozdawczość jest w porządku, a żołnierze nie mają czym jeździć i na czym ćwiczyć, to jest to nie w porządku. Oznacza to, że budżet w zakresie tego, po co on jest, realizowano z uchybieniami i Komisja zwraca na to uwagę.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję panie pośle. Rozumiem, że zgłosił pan trzy poprawki. Będziemy nad nimi głosować w odpowiednim momencie. Czy mógłby pan powtórzyć trzecią poprawkę? Pomimo upartej prośby, przecenia pan moje zdolności stenograficzne.

Poseł Ludwik Dorn (SP):

Dobrze. Już ją formułuję panie przewodniczący, powoli.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Bardzo proszę powoli. Niestety, zapisałem tylko tyle, że Komisja negatywnie ocenia.

Poseł Ludwik Dorn (SP):

„Komisja negatywnie ocenia fakt, że w licznych jednostkach wojskowych występowały braki w zakresie podstawowego zaopatrzenia materiałowego oraz że zapotrzebowania na remonty bieżące oraz na części zamienne do uzbrojenia nie mogły zostać zrealizowane.”.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję. Czy są jeszcze jakieś zgłoszenia do dyskusji? Już nie ma, czy tak?

Poseł Zbyszek Zaborowski (SLD):

Czy mogę zabrać głos w jeszcze jednej sprawie?

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Proszę bardzo panie pośle.

Poseł Zbyszek Zaborowski (SLD):

Dziękuję panie przewodniczący. Umknęła mi jedna uwaga. Na str. 20 informacji Ministerstwa Obrony Narodowej wymienione zostały rzeczy, które nie zostały zrealizowane z planu dostaw. Natomiast wydaje mi się, że po to, aby materiał był pełny, warto w przyszłości wymienić również to, co udało się zrealizować. Nie upominam się o to w tej chwi-

li. Chodzi o to, żebyśmy mieli również pełną wiedzę, jeżeli idzie o program rzeczowy w tym sprawozdaniu. Dziękuję bardzo panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję bardzo. Pan minister Mroczek. Proszę bardzo.

Sekretarz stanu w MON Czesław Mroczek:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, w dwóch ważnych wypowiedziach pana posła Zaborowskiego i pana posła Dorna pojawiały się oceny, które nie odnosiły się do mojego wystąpienia wprowadzającego. Myślę, że gdyby tak było, te wypowiedzi przynajmniej w części zostałyby zmodyfikowane. Zatem pozwolę sobie bardzo krótko powtórzyć to, co mówiłem we wprowadzeniu. Absolutnie nie jest naszą intencją chwalenie się, czy ton samozadowolenia. Jeżeli wynika to z jakiegoś zapisu w tym materiale, to proszę tego nie uogólniać. Ja w swoim wprowadzeniu mówiłem, że wykonanie budżetu w 2011 r. jest obarczone tym dosyć istotnym niewykonaniem wydatków. Podawałem jego przyczynę. W tym przypadku odniesienie się do wypowiedzi pana ministra Siemoniaka w tej sali z poprzedniego roku jest jak najbardziej zasadne. Podtrzymuję to wszystko.

Od razu chcę przejść do drugiego punktu, który pojawił się w pytaniu pana posła Zaborowskiego i jeszcze raz w wypowiedzi pana posła Dorna. Nietrafione zadania nie są elementem planowania rocznego. Wpisanie do planu zakupów korwety „Gawron" nastąpiło w 2001 r. Przez lata ta decyzja była realizowana w różny sposób. Raz była realizowana, a raz nie była realizowana. Wykreślenie tego zadania, czy podjęcie w tej sprawie zasadniczej decyzji nastąpiło w ubiegłym roku. Dziękuję za taką ocenę pana posła Dorna i niektórych z państwa, że decyzje dotyczące wykreślenia pozycji, które tak naprawdę w zasadniczy sposób złożyły się na kwotę niewykonanych wydatków, były dobre. Ja osobiście, pan minister Siemoniak i nikt w resorcie nie ma takiego przekonania, że było to dobre. Niewykonanie wydatków jest rzeczą niedobrą. Mamy tego świadomość. Wydaje się jednak, że te decyzje trzeba było mimo wszystko podjąć.

Teraz odpowiem na pytanie pana posła Zaborowskiego. Od trzech lat, w związku z trudnościami, które przeżywamy, obowiązuje decyzja podjęta przez Radę Ministrów o tym, że nie ma środków niewygasających. To jest decyzja całej Rady Ministrów. Żaden z ministrów nie może skorzystać z narzędzia, jakim były środki niewygasające. Podejmując decyzję o rezygnacji z realizacji konkretnych zadań rzeczowych byliśmy świadomi konsekwencji, tzn. tego, że te środki nie przyniosą efektu rzeczowego. Dokończę jeszcze ten element związany z niewykonaniem planu. Ja w swojej wypowiedzi wyraźnie powiedziałem i tu różnimy się z panem posłem Dornem, z całym szacunkiem dla zdolności wielu osób, które pracowały w Ministerstwie, kluczowe znaczenie ma prawidłowy system pozyskiwania sprzętu i uzbrojenia. Od kilku miesięcy pracujemy nad wychwyceniem wad obecnego systemu. Mamy już postulaty dotyczące zmian obecnego systemu. W najbliższym czasie będziemy je wdrażali.

Na dziś odnieśliśmy się już do przedpłat. Jest już decyzja kierownictwa. Decyzją ministra wprowadzimy, do czasu przyjęcia regulacji ustawowych, zasady udzielania przedpłat. Określimy je według takich parametrów, jak zrobiła to ustawa – Prawo zamówień publicznych. Będziemy się kierować tymi wytycznymi, którymi musi się kierować dysponent środków budżetowych, abyśmy na tle źródła prawa, jakim będzie przepis wewnętrzny, mogli oceniać działanie osób, które realizują zakupy w ministerstwie. Zresztą dla tych osób będzie to pomocne. W związku z tym będziemy wprowadzali istotne korekty do systemu pozyskiwania sprzętu i uzbrojenia. Oczywiście, zgadzam się, że element planowania w procesie pozyskiwania sprzętu, jest kluczowy. Dobrze przygotowane zadania, których nikt później nie podważa są gwarancją tego, że można skutecznie przeprowadzić proces zakupu sprzętu.

Przechodzę teraz do kwestii ponadplanowych zwolnień. Z punktu widzenia resortu już odpowiadaliśmy. Może jednak najpierw przedstawię pewne wyjaśnienie. Te zwolnienia są efektem oświadczenia woli o rezygnacji żołnierzy ze służby. Na te ponad 7 tys. zwolnień, powody zwolnienia leżące po stronie organu były nieliczne. Było zaledwie kilkaset przypadków, w których rozwiązanie stosunku służbowego nastąpiło z powodów leżących po stronie resortu. Nie ma narzędzi prostej reakcji na pewne przemyślenia,

gdyż są to przemyślenia dotyczące warunków służby i dalszego przebiegu życia żołnierza. Wskazujemy na takie elementy, jak przede wszystkim kwestie materialne. Brak podwyżek przez kilka ostatnich lat, przez trzy lata, zapewne miał na to wpływ. Jeżeli ze służby odchodzą żołnierze bez uprawnień emerytalnych, to oznacza, że oferta rynku jest lepsza niż oferta sił zbrojnych. Jest to oczywiste.

Bierzemy to pod uwagę. Stąd podwyżki uposażeń o 300 zł w tym roku są dla nas istotnym elementem. W ciągu pierwszych kilku tygodni dokonaliśmy analizy pozostałych elementów. Przyczyn upatrujemy również w pewnych barierach wynikających z ustawy pragmatycznej, czyli z ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. Wszystkie bariery, które tam wyłapaliśmy, chcemy usunąć. Dlatego przygotowaliśmy już projekt założeń nowelizacji. Jesteśmy już po decyzji Komitetu Rady Ministrów. Zapewne w przyszłym tygodniu będzie już decyzja Rady Ministrów. Zaraz po wakacjach projekt tej ustawy znajdzie się w Sejmie. Elementem, który sprzyjał tak dużej liczbie odejść, były zmiany struktury sił zbrojnych, czyli duża liczba zmian dyslokacji jednostek. Szczególnie w korpusie podoficerów jest to istotna przyczyna rezygnacji ze służby wojskowej.

Najbliższe lata będą czasem znaczącej stabilizacji w wojsku. Na podstawie danych statystycznych możemy już powiedzieć, że bieżący rok pod względem liczby odejść z wojska będzie znacznie lepszy od poprzedniego. Będziemy się starali, co pokazywałem, zarówno poprzez tę podwyżkę, która zależy od Rady Ministrów i od Sejmu, a nie tylko od woli kierownictwa resortu, a także poprzez działania dotyczące zmiany statusu żołnierza, wpłynąć na radykalne zmniejszenie liczby odejść.

Jeżeli chodzi o Narodowe Siły Rezerwowe, jest to kolejny element zmian ustawowych. Opracowaliśmy już założenia zmiany dwóch ustaw związanych z poprawą warunków służby. Chcemy ożywić służbę w Narodowych Siłach Rezerwowych. To będzie pakiet, który też skierujemy do Sejmu po wakacjach. Jeżeli chodzi o liczby, to szczegółowo powie o nich szczegółowo pan generał Sodolski. Ponad 20 tys. osób przewinęło się przez Narodowe Siły Rezerwowe. Są one w tej chwili odbierane jako bardzo duże wzmocnienie, gdyż na szczęście ciągle jeszcze mamy dużo chętnych do służby wojskowej. Narodowe Siły Rezerwowe są odbierane jako dobra przepustka do służby wojskowej, chociaż nie tak były pomyślane. W związku z tym mam nadzieję, że zmiany, o których mówiłem, przywrócą podstawowy cel, przyświecający przy tworzeniu instytucji Narodowych Sił Rezerwowych.

Jeżeli chodzi o tarczę antyrakietową, bo było takie pytanie, to działania, które były podejmowane w tamtym roku nie miały wymiaru finansowego, natomiast trwały negocjacje dotyczące umowy ze Stanami Zjednoczonymi w zakresie pobytu wojsk, a także tego elementu tarczy. Były to również zabiegi w ramach Unii Europejskiej przed szczytem w Chicago, żeby ten ważny element związany z obroną Polski miał swoją należytą kontynuację. Były to przede wszystkim działania w zakresie tworzenia warunków prawnych oraz zmierzające do zamieszczenia odpowiednich zapisów w dokumentach sojuszniczych.

Chcę w sposób bardzo stanowczy nie zgodzić się z opinią pana posła Dorna w zakresie szkolenia, dlatego że na podstawie materiału, który stanowił podstawę do sformułowania tej ogólnej, bardzo ciężkiej tezy o tym, że w jednostkach wojskowych brak było podstawowego zaopatrzenia materiałowego, a zatem nie można było wykonać celów szkoleniowych i że tak naprawdę całe to szkolenie było w dużej mierze fikcyjne, jest absolutnie nieprawdziwe i niedopuszczalne. Na podstawie dwóch jednostek opisanych w raporcie Najwyższej Izby Kontroli nie można dokonać takiego uogólnienia. W Siłach Powietrznych mamy największy nalot od kilku lat. Podobnie jest w Wojskach Lądowych. Jest to absolutnie nieprawdziwa teza. Nie ma na to zgody.

Jeżeli chodzi o sprawność sprzętu, która jest uwarunkowana zaopatrzeniem materiałowym, to w większości użytkowanego sprzętu, szczególnie w siłach powietrznych, osiągnęliśmy bardzo przyzwoitą sprawność, wyższą niż w latach poprzednich. Jeżeli chodzi o ponadplanowe dochody, to w związku ze szczegółowym pytaniem pana posła Jacha odpowie na nie pan dyrektor Sodolski. Odniesie się on również do różnego rodzaju uwag odnoszących się wprost do materiału. Jeżeli pan przewodniczący i państwo pozwolicie, to jeszcze kilka aspektów w odpowiedzi na pozostałe pytania przedstawi pan generał Sodolski oraz jego współpracownicy. Bardzo proszę panie generale.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Proszę bardzo, pan generał Grzegorz Sodolski. Jeżeli jeszcze ktoś z panów, to bardzo proszę.

Dyrektor departamentu MON gen. Grzegorz Sodolski:

Dziękuję panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, szanowni państwo, w uzupełnieniu tego, co powiedział pan minister, dodam tylko, jeśli chodzi o Narodowe Siły Rezerwowe, to jest to rezerwuar żołnierzy zawodowych. Przez Narodowe Siły Rezerwowe przewinęło się ponad 20 tys. żołnierzy, przy limicie średniorocznych stanów wynoszącym 20 tys. żołnierzy. Wynikało to przede wszystkim z tego, że początek roku otwieraliśmy przy stanie ponad 10 tys. żołnierzy. W ramach służby przygotowawczej, czyli przygotowania do służby wojskowej w Narodowych Siłach Rezerwowych tych kandydatów, którzy nigdy nie byli w wojsku, przewinęło się ponad 4 tys. osób. Łącznie w roku ubiegłym mieliśmy ponad 16,5 tys. żołnierzy w Narodowych Siłach Rezerwowych. Jednak z tego limitu przeznaczonego dla Narodowych Sił Rezerwowych ponad 5,5 tys. żołnierzy odeszło do służby kontraktowej i służby zawodowej. Dlatego znowu zaczynamy budować te Siły. Co roku będziemy je budować i odtwarzać, ponieważ Narodowe Siły Rezerwowe są zasadniczym uzupełnieniem zawodowej i kontraktowej służby wojskowej. Ten mechanizm będzie powtarzany co rok.

Szanowni państwo, było szczegółowe pytanie dotyczące dochodów. Jeszcze raz wróćmy na chwilę do dochodów i do trafności ich planowania. Otóż wszystkie tytuły, które planujemy, są – co podkreślam – dochodami niepodatkowymi. Niezmiernie trudno jest dokładnie zaplanować, w jakiej wysokości będą one realizowane. Wynika to przede wszystkim z tego, że sektor finansów publicznych zmienia się od 2-3 lat. Likwidowane były gospodarstwa, likwidowane były zakłady. Z dniem 30 czerwca 2011 r. zlikwidowany został rachunek dochodów własnych. Przewidywaliśmy, że wykorzystamy w pełni kwoty zgromadzone na tych rachunkach. Natomiast kwoty niewykorzystane zostały odprowadzone na dochody. Była to kwota rzędu 5000 tys. zł.

Jak już mówiłem, rozliczenia z sekretariatem Organizacji Narodów Zjednoczonych odbywają się niesystematycznie. Pomimo podpisanych porozumień Sekretariat Organizacji Narodów Zjednoczonych refunduje nam poniesione wydatki z kilkuletnim opóźnieniem. Nie planowaliśmy tych dwóch wpłat za MINURCAT i za UNDOF, natomiast te środki wpłynęły. Nie planowaliśmy również nakładania kar za nieterminową realizację kontraktów, a z tego tytułu było ponad 13.000 tys. zł więcej. W związku z tym 32.000 tys. zł, tj. kwota, o którą przekroczono planowane dochody, została praktycznie wygenerowana z 3 tytułów. Były to wpłaty Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz nieterminowe kontrakty.

Jak podkreślam, od 1991 r. ciągle czekamy na jeszcze jedną wpłatę dotyczącą Kambodży, tj. od czasu, kiedy polski kontyngent wojskowy brał udział w tej operacji. Do tej pory nie zostało rozliczone kilkanaście milionów złotych. Sekretariat Organizacji Narodów Zjednoczonych będzie się z nami z tych należności rozliczał wtedy, kiedy będzie miał z czego się rozliczyć. Wczoraj na posiedzeniu podkomisji wskazywaliśmy, że Ministerstwo Spraw Zagranicznych było zaangażowane w działania, żeby te rozliczenia następowały w miarę szybko i terminowo. Natomiast skutek jest taki, jak widać. Nie da się tych dochodów w 100% dokładnie zaplanować. Prawo finansowe, czyli ustawa o finansach publicznych mówi, że planowane dochody, to tylko prognoza. Jest to najlepsza prognoza na podstawie najlepszego stanu wiedzy, jaką możemy mieć. Życie pokazuje jednak, że nie jest to tak, jak możemy planować.

W uzupełnieniu tego, co powiedział pan minister w odniesieniu do uogólnionej oceny, że wojsko nie ma czym jeździć i na czym ćwiczyć, siłą rzeczy należałoby powiedzieć, że jest to ocena Najwyższej Izby Kontroli, a nie nasza. Do tej uwagi można odnieść się tylko poprzez dane ze str. 25 informacji Najwyższej Izby Kontroli. Na podstawie kontroli dwóch jednostek Najwyższa Izba Kontroli mówi, że 2. Wojskowy Oddział Gospodarczy nie był w stanie zaopatrywać w pełni. Nie oznacza to jednak, że nie prowadził w ogóle zaopatrzenia materiałowego jednostek, które miał zaopatrywać.

Na końcu tej strony mówi się wręcz, że działania 2. Wojskowego Oddziału Gospodarczego w zakresie materiałowo-technicznego zabezpieczenia funkcjonowania zaopatrywanych jednostek Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie uwzględniając to, że działalność ta była realizowana w warunkach prowadzonej w 2011 r. reorganizacji. Dlatego nie można budować takiej tezy, że wojsko nie ma czym jeździć i nie ma na czym prowadzić szkolenia, bo naprawdę w budżecie łożymy znaczne kwoty właśnie na to, żeby szkolenie – które jest priorytetem, solą i krwią armii – było realizowane tak, jak jest planowane. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję bardzo. Czy jeszcze ktoś z panów? Nie. Proszę państwa, przystępujemy do przyjmowania opinii. W takim razie pozwolę sobie wypowiedzieć swoje zdanie, bo jest to chyba właściwy moment. Chciałbym prosić Komisję o odrzucenie wszystkich trzech uwag pana posła Dorna, jako niezrozumiałych, nierzeczowych i w najlepszym przypadku nieuzasadnionych. Nie widzę żadnego powodu do tego, żeby przyjmować sformułowanie, które sprowadza się do tego, że planowanie i realizowanie planów rzeczowych wymaga zmian. To nie ma żadnego związku. Przyjmujemy opinię o realizowaniu budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej, a to jest poezja. Jestem za tym, żeby tej poezji nie wprowadzać do opinii.

Druga kwestia. Niefortunne jest zdanie Najwyższej Izby Kontroli. Moim zdaniem, świadczy to o dobrej woli Komisji, jeśli zechce przyjąć to zdanie. Zgłoszę wniosek, żeby jednak przyjąć tę opinię. Nie jest zręcznie, żeby Komisja oceniała Najwyższą Izbę Kontroli. Jeżeli Najwyższa Izba Kontroli wpisuje do informacji tego rodzaju zdanie, to bierze za nie odpowiedzialność. Na jakiej podstawie można sformułować takie zdanie? Pan poseł Dorn przepisuje to zdanie do opinii o realizacji budżetu. Nie ma to żadnego związku z tym tekstem. Na jakiej podstawie można mówić o nastrojach żołnierzy odnośnie do kontynuowania służby, że te nastroje rozmijają się z rzeczywistością? To jest socjologia. Nie ma podstaw, żeby tego rodzaju socjologię wprowadzać do oceny budżetu.

Co do ostatniego, najbardziej bolesnego sformułowania pana posła Dorna wystarczające były odpowiedzi pana ministra Mroczka i pana generała Sodolskiego. Ja się do nich przyłączam. Jestem za odrzuceniem tych trzech punktów. Jeżeli pan poseł ich nie wycofa, to będziemy nad nimi głosować. Rozumiem, że pan poseł podtrzymuje swoje wnioski. Czy tak panie pośle? Dobrze. W takim razie głosujemy.

Proszę państwa, odrzucenie tych punktów oznacza przyjęcie opinii Komisji w wersji, która została przedstawiona. W takim razie pierwsza poprawka.

Poseł Ludwik Dorn (SP):

Przepraszam, w sprawie formalnej, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Tak, proszę.

Poseł Ludwik Dorn (SP):

Jeżeli poprawki zostaną odrzucone, to jak rozumiem, opinia będzie głosowana. Nie jest tak, że odrzucenie poprawek oznacza przyjęcie opinii.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Oczywiście. Powiedziałem to w tym sensie, że wtedy będzie głosowana opinia w pierwotnej wersji. Oczywiście, panie pośle, nie będę dokonywał żadnych manipulacji. Zna mnie pan tyle lat. Nigdy tego nie robię.

Pierwsza uwaga dotyczy pkt 4 opinii. Pan poseł Dorn proponuje, aby uzupełnić ten punkt o następujące zdanie: „Komisja uznaje, że proces planowania i podejmowania decyzji w zakresie planowania i realizowania centralnych planów rzeczowych wymaga zmiany.”. W takim razie najpierw głosujemy nad wnioskiem pana posła. Kto jest za przyjęciem tego wniosku? (3) Kto jest za jego odrzuceniem? (11) Kto się wstrzymał? (3)

Poprawka została odrzucona.

Druga poprawka dotyczy tego, żeby na końcu pkt 7 opinii dodać następujące stwierdzenie: „Komisja uznaje, że w okresie tworzenia planów budżetowych na 2010 i 2011 r. wiedza Ministerstwa Obrony Narodowej o nastrojach wśród żołnierzy odnośnie do kon-

tynuowania służby zasadniczo rozmijała się z rzeczywistością.”. Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (3) Kto jest przeciw? (11) Kto się wstrzymał? (3)

Poprawka została odrzucona.

Panie pośle, jesteśmy w trakcie głosowania.

Poseł Zbyszek Zaborowski (SLD):

Tak, ale ja także zgłaszałem swoją uwagę właśnie w tej kwestii. Pan przewodniczący był uprzejmy ten fakt pominąć.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Ja przepraszam, ale mówiłem o tym. Nic pan nie mówił. Traktowałem pana wypowiedź jako uwagę nie do głosowania. Nie w tym trybie. No dobrze, przegłosujemy te poprawki, a później uzupełni pan swój wniosek. Nie ma innej możliwości. Jednak trzeba szybciej reagować, panie pośle. Teraz jesteśmy w trakcie głosowania.

W takim razie jeszcze ostatnia uwaga. To jest panie pośle na zakończenie, czy tak? W którym miejscu proponuje pan wpisać swoją trzecią uwagę? Czy ma to być odrębny punkt na zakończenie?

Poseł Ludwik Dorn (SP):

Tak, ale ma to być odrębny punkt.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

W takim razie ta uwaga byłaby dodana jako pkt 14, czyli ostatni. Pan poseł Dorn proponuje, żeby w tym punkcie dodać następujący tekst: „Komisja negatywnie ocenia fakt, że w licznych jednostkach wojskowych występowały braki podstawowego zaopatrzenia materiałowego oraz że zapotrzebowania na remonty bieżące oraz na części zamienne do uzbrojenia nie mogły zostać zrealizowane.”. Kto jest za przyjęciem tego tekstu? (1) Kto jest przeciw? (12) Kto się wstrzymał? (3)

Poprawka została odrzucona.

Proszę bardzo pan poseł Zaborowski. Proszę zgłosić tekst poprawki.

Poseł Zbyszek Zaborowski (SLD):

Dziękuję bardzo. Myślę, że tę poprawkę można dodać w pkt 1, bądź w pkt 4. Myślę jednak, że w pkt 1 w połowie zdania, po wyrazach „w trakcie którego ze służby odeszło znacznie więcej żołnierzy niż Ministerstwo Obrony Narodowej ujmowało w swoich planach.”. Proponuję dodać zdanie: „Nadmierna fluktuacja kadrowa w siłach zbrojnych budzi zaniepokojenie Komisji Obrony Narodowej.”. To jest mój dodatek.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dobrze, panie pośle. Nie chcę o tym dyskutować. Pan poseł Łuczak ma do tego uwagę. Proszę bardzo.

Poseł Mieczysław Łuczak (PSL):

Mam pytanie. W którym miejscu? W pkt 1?

Poseł Zbyszek Zaborowski (SLD):

W pkt 1, po pierwszym zdaniu. Po wyrazach „Ministerstwo Obrony Narodowej ujmowało w swoich planach”.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Przepraszam, ale nie zanotowałem. „Nadmierna fluktuacja…

Poseł Zbyszek Zaborowski (SLD):

…w siłach zbrojnych budzi zaniepokojenie Komisji Obrony Narodowej.”.

Czy mogę jeszcze poprosić o jedno wyjaśnienie?

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Proszę.

Poseł Zbyszek Zaborowski (SLD):

Na tle tej debaty, dotyczącej stosunku do informacji Najwyższej Izby Kontroli oraz informacji Ministerstwa Obrony Narodowej, mam prośbę o wyjaśnienie, ponieważ w materiale

Najwyższej Izby Kontroli znalazła się informacja, że „kanibalizowano" sprzęt w jednostkach, czyli remonty odbywały się kosztem innych pojazdów, czy innych urządzeń po to, aby inne mogły jeździć. Czy Ministerstwo Obrony Narodowej potwierdza taką praktykę?

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję pani pośle. Czy pan minister zechce odpowiedzieć?

Sekretarz stanu w MON Czesław Mroczek:

Tak, panie przewodniczący. Proszę państwa, w tej chwili nie jesteśmy w stanie odpowiedzieć wprost na informację, która została tu zawarta. Sprawdzimy to i odpowiemy. Przyjmiemy to, jako sprawę do wyjaśnienia. Odpowiedź przekażemy na kolejnym posiedzeniu Komisji.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję bardzo panu ministrowi. Przeczytam uwagę pan posła Zaborowskiego, która ma zostać dodana do opinii do pkt 1 po wyrazach „w swoich planach". Jest to następujące uzupełnienie: „Nadmierna fluktuacja kadrowa w siłach zbrojnych budzi zaniepokojenie Komisji Obrony Narodowej.". Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (6) Kto jest przeciw? (11) Kto się wstrzymał? (0)

Przy 6 głosach za i 11 przeciw, poprawka nie przeszła.

W takim razie poddaję pod głosowanie całość opinii. Rozumiem, że nie ma do niej innych uwag. Kto jest za przyjęciem tekstu opinii? (15) Kto jest przeciw? (1) Kto się wstrzymał? (3)

Informuję, że Komisja Obrony Narodowej przyjęła opinię o realizacji budżetu przez Ministerstwo Obrony Narodowej w 2011 r.

Mamy jeszcze jedną opinię do przyjęcia. Jest to opinia nr 3. Nie będę jej czytał, gdyż posłowie mają tę opinię przed sobą. Czy w tej sprawie ktoś chce się wypowiedzieć? Rozumiem, że pan dyrektor. W tym punkcie zajmiemy się zaopiniowaniem dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2011 r. w zakresie działania Komisji. Głos zabierze pan dyrektor Zająkała. Proszę bardzo.

Dyrektor departamentu NIK Marek Zająkała:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, króciutko powiem o działalności Departamentu Obrony Narodowej w ubiegłym roku. Najważniejsza sprawa jest taka, że przez większość roku departament funkcjonował w szerszej formule, gdyż nosił nazwę Departament Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego i zajmował się sprawami wskazanymi w nazwie. Od października ubiegłego roku departament został podzielony. Ta część, którą tu reprezentuję zajmowała się sprawami obrony narodowej.

W ubiegłym roku departament przeprowadził następujące kontrole: „Stan profesjonalizacji sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej" – informacja została przekazana w I kwartale tego roku Sejmowi, „Funkcjonowanie Żandarmerii Wojskowej" – informacja przekazana w I kwartale, „Przygotowanie lotniska w Poznaniu-Krzesinach do bazowania samolotów F-16" – informację przekazaliśmy w styczniu tego roku oraz „Dostosowanie wielkości, struktury oraz wyposażenia Polskiego Kontyngentu Wojskowego w Afganistanie". Ta informacja była opatrzona klauzulą „zastrzeżone" i została przekazana w roku ubiegłym. Kolejna kontrola to „Stan realizacji wybranych inwestycji podjętych w ramach Programu Inwestycyjnego NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa". Informację przekazaliśmy w styczniu. Oczywiście, odbyła się „Kontrola wykonania budżetu państwa za 2010 r.". to są główne kontrole, kontrole planowe.

Oprócz tego uczestniczyliśmy w kontroli wykonania budżetu w układzie zadaniowym. Tę kontrolę przeprowadziliśmy w Ministerstwie Obrony Narodowej i w Dowództwie Sił Powietrznych. Przedstawiciele Departamentu Obrony Narodowej uczestniczyli łącznie w 23 posiedzeniach komisji, głównie w posiedzeniach Komisji Obrony Narodowej. W ramach kontroli doraźnych badaliśmy również stan zorganizowania i funkcjonowania systemu zaopatrywania jednostek wojskowych. To są najistotniejsze zadania, które wykonywaliśmy w 2011 r.

Na zakończenie pragnę tylko powiedzieć, że po tym podziale Departament Obrony Narodowej w obecnym kształcie zatrudnia 26 osób, w tym 2 osoby kierownictwa i 19

kontrolerów. W wymiarze finansowym departament objął kontrolą wykonanie budżetu państwa w części 29 – Obrona narodowa, w kwocie wynoszącej 26.500.000 tys. zł. To tyle.

Panie przewodniczący, jeśli można, to jeszcze odniosę się do tej kwestii, którą pan podniósł, dotyczącej zwolnień w Ministerstwie Obrony Narodowej w roku ubiegłym. Otóż my wskazaliśmy, że przez dwa lata po kolei te zwolnienia były ponad dwukrotnie wyższe od planowanych. Stąd wzięło się to nasze stwierdzenie, że wiedza Ministerstwa Obrony Narodowej o nastrojach żołnierzy odnośnie do kontynuowania służby zasadniczo rozmijała się z rzeczywistością. Wydaje mi się, że wobec takiej skali tego niedoszacowania, to stwierdzenie jest uprawnione.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Moglibyśmy się przekomarzać z panem dyrektorem. Moim zdaniem to sformułowanie jest po prostu niefortunne. No dobrze, wymieniliśmy tu poglądy. Mogły być różne powody takiej skali odejść i tego niedoszacowania, ale moim zdaniem, nie wiąże się to z wykonaniem budżetu. Jest to inny problem. Proszę pamiętać, że ja odnosiłem się do opinii o realizacji budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej, a nie o innych problemach. Natomiast panowie poruszali trochę inne zagadnienia. Jak mówię, nie ma co się tu przekomarzać.

Pozwolę sobie przeczytać opinię nr 3, zanim poddam ją pod głosowanie. Jest ona bardzo krótka: „Komisja Obrony Narodowej po zapoznaniu się ze sprawozdaniem z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2011 r. (druk nr 485) pozytywnie oceniła wyniki pracy Izby w zakresie działania Komisji. Zdaniem Komisji zakres tematyczny prowadzonych kontroli w 2011 r. w obszarze bezpieczeństwa i obrony narodowej należy uznać za prawidłowy oraz przydatny w pracy Komisji.”. Czy są uwagi do tego tekstu? Jeżeli nie ma uwag, to poddaję opinię pod głosowanie.

Kto jest za przyjęciem opinii nr 3? (16) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że Komisja jednogłośnie przyjęła opinię nr 3.

Jeszcze pan dyrektor Zająkała. Proszę bardzo.

Dyrektor departamentu NIK Marek Zająkała:

Dziękuję bardzo. Właśnie w tym momencie chciałem podziękować Komisji za tę współpracę i wyrazić nadzieję, że w roku bieżącym będzie ona również pozytywnie oceniona. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję bardzo panu dyrektorowi. Pozostał nam jeszcze jeden punkt – sprawy bieżące. Proszę bardzo. Zgłasza się pan minister.

Sekretarz stanu w MON Czesław Mroczek:

Ja bardzo krótko. Po wystąpieniu pana dyrektora Zająkały byłbym niewdzięcznikiem, gdybym nie podziękował Komisji w imieniu własnym i resortu za współpracę. Przecież razem staramy się o to, żeby ten budżet w większym procencie zwiększał zdolności i potencjał sił zbrojnych. Panie przewodniczący, szanowni państwo, bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Stefan Niesiołowski (PO):

Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie Komisji.